

Els Orígens de les Llengües Clàssiques

Codi: 104220

Crèdits: 6

2025/2026

Titulació	Tipus	Curs
Ciències de l'Antiguitat	OT	4
Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3
Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Agustín Alemany Vilamajo

Correu electrònic: agusti.alemany@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Aquesta assignatura és complementària amb 104216 *Llengües i Pobles Indoeuropeus* (obligatòria del Grau en Ciències de l'Antiguitat), tot i que no és indispensable haver-la cursat prèviament.

És convenient, però no imprescindible, que els estudiants tinguin un cert nivell d'anglès i francès, que els permeti d'accedir a la bibliografia en aquestes llengües.

Objectius

Aquesta assignatura és la continuació de l'assignatura obligatòria de segon curs 104216 *Llengües i Pobles Indoeuropeus*, dedicada bàsicament a fonologia comparada i una introducció històrico-cultural a la família lingüística indoeuropea.

El seu contingut té com a propòsit proporcionar a l'estudiant coneixements fonamentals sobre els orígens històrics de les llengües clàssiques, combinant la lectura d'alguns monuments arcaics del grec i del llatí amb l'estudi comparatiu de la morfologia nominal i verbal d'ambdues llengües des d'un punt de vista diacrònic, a partir de la comparació puntual amb altres llengües de la família indoeuropea, en especial l'antic indi i el gòtic/anglès.

Competències

Ciències de l'Antiguitat

- Expressar-se oralment i per escrit en el llenguatge específic de la història, de l'arqueologia i de la filologia, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interrelacionar coneixements lingüístics, històrics i arqueològics del món antic amb coneixements d'altres àmbits de les humanitats, principalment de la literatura, de la filosofia i de l'art antics.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Descriure i analitzar de manera sincrònica i comparada les propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques de l'anglès, del grec i del llatí, així com la seva evolució històrica.
- Identificar els fonaments del llenguatge humà, els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües.
- Interrelacionar coneixements lingüístics i històrics del món antic amb coneixements d'altres àmbits de les humanitats, principalment de la literatura i de l'arqueologia.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar diversos tipus de dades lingüístiques.
2. Aplicar la reconstrucció lingüística a la resolució d'exercicis sobre fonètica i morfologia de les llengües indoeuropees.
3. Comparar el grec, el llatí i l'anglès amb altres llengües indoeuropees, especialment les germàniques.
4. Comparar fets lingüístics del grec i del llatí per treure conclusions sobre els orígens comuns.
5. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
6. Identificar les principals arrels fonètiques i morfològiques compartides pel grec i el llatí amb la forma més antiga de l'anglès (anglosaxó).
7. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
8. Resoldre problemes complexos d'anàlisi lingüística a qualsevol nivell i amb els instruments adequats.

Continguts

I. Part teòrica

- ◆ Tema 1. Aproximació diacrònica a les llengües grega i llatina: de les llengües històriques al protogrec i l'itàlic.
- ◆ Tema 2. Nocions d'apofonia i prehistòria del sistema fonològic indoeuropeu.
- ◆ Tema 3. Morfologia comparada del grec i del llatí (I): noms i adjectius
- ◆ Tema 4. Morfologia comparada del grec i del llatí (II): pronoms i numerals
- ◆ Tema 5. Morfologia comparada del grec i del llatí (III): sistema verbal

II. Part pràctica

- ◆ Tema 1. Lectura i anàlisi de monuments arcaics i dialectals de la llengua grega.
- ◆ Tema 2. Lectura i anàlisi de monuments arcaics de la llengua llatina i d'altres llengües itàliques (esp. osc i umbre).

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Exercicis orals i escrits	15	0,6	
Exposició dels continguts de l'assignatura	37,5	1,5	4, 5
Tipus: Supervisades			
Tutories en grups reduïts	4,5	0,18	4, 5
Tipus: Autònomes			
Lectura de bibliografia	35	1,4	4, 5
Realització d'exercicis	35	1,4	

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà en alternar la exposició teòrica de cadascuna de les unitats abans esmentades amb la realització de les lectures dels monuments arcaics grecs i italics.

Al principi del curs hom lliurarà un dossier amb els continguts teòrics i pràctics de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació a classe	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8
Treball	30%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
1er examen parcial	20%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6, 8
2on examen parcial	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8

Es molt important que l'estudiant tingui en compte que l'avaluació també inclou l'assistència regular a classe i la realització i presentació dels exercicis i de les diverses activitats proposades.

L'estudiant que hagi presentat una activitat susceptible d'avaluació no podrà renunciar a ser avaluat ni optar a obtenir una qualificació final de "No Presentat". En la Reavaluació final, l'estudiant podrà recuperar la nota corresponent a l'examen.

El lliurament dels treballs, així com la realització dels exàmens, són dos requisits indispensables per a poder optar a la reavaluació.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

La reavaluació consistirà en la realització d'una prova equivalent a la realitzada i no superada. L'alumnat que s'aculli a la recuperació no podrà optar a la Matrícula d'Honor.

L'alumnat Erasmus que demani avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Aquesta assignatura/mòdul no preveu el sistema d'avaluació única.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

NO AVALUABLE

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

IA

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques encomanades de manera explícita pel professorat.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

Beekes, Robert Stephen Paul [1995] *Comparative Indo-European Linguistics. An Introduction*. Amsterdam-Filadelfia: John Benjamins Publ. Co.

Brugmann, Karl-Delbrück, Berthold [1886-1916] *Grundriß der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen* i-v. Berlin: Walter de Gruyter (reimp. 1967).

Buck, Carl Darling [1904] *A Grammar of Oscan and Umbrian, with a Collection of Inscriptions and a Glossary*. Boston-New York-Chicago: Ginn and Company.

Buck, Carl Darling [1955²] *The Greek Dialects. Grammar. Selected Inscriptions. Glossary*. Chicago: The University of Chicago Press.

Humbert, Jean [1972] *Histoire de la langue grecque* (Que sais-je? 1483). Paris: PUF.

Mallory, James Patrick-Adams, Douglas Q. (eds.) [2006] *The Oxford Introduction to Proto-Indo-European and the Proto-Indo-European World*. Oxford-New York: Oxford University Press.

Meier-Brügger, Michael [2002⁸] *Indogermanische Sprachwissenschaft*. Berlin-New York: Walter de Gruyter (trad. anglesa [2003] *Indo-European Linguistics*. Berlin-New York: Walter de Gruyter).

Meillet, Antoine [1930³] *Aperçu d'une histoire de la langue grecque*. Paris: Hachette.

Meillet, Antoine [1933³] *Esquisse d'une histoire de la langue latine*. Paris: Hachette (trad. cast. [1973] *Historia de la lengua latina*. Reus: Avesta).

Meillet, Antoine [1937⁸] *Introduction à l'étude comparative des langues indo-européennes*. Paris: Hachette (reimp. Alabama: University Press 1964).

Meillet, Antoine-Vendryes, Joseph [1968⁴] *Traité de grammaire comparée des langues classiques*. Paris: Honoré Champion.

Pisani, Vittore [1974⁴] *Grammatica latina storica e comparativa*. Torino: Rosenberg & Seller.

Ramat, Anna Giacalone.-Ramat, Paolo (eds.) [1998] *The Indo-European Languages*. London-NY: Routledge (versió italiana original [1993] *Le lingue indoeuropee*. Bologna: Società Editrice Il Mulino; trad. cast. [1995] *Las lenguas indoeuropeas*. Madrid: Cátedra).

Rodríguez Adrados, Francisco [2005]. *A History of the Greek Language. From its Origins to the Present*. Leiden-Boston: Brill (original Spanish version [1999] *Historia de la lengua griega*. Madrid: Gredos).

Sihler, Andrew L. [1995] *New Comparative Grammar of Greek and Latin*. New York-Oxford: Oxford University Press.

Szemerényi, Oswald [1990⁴] *Einführung in die Vergleichende Sprachwissenschaft*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft (trad. ingl. [1996] *Introduction to Indo-European Linguistics*. Oxford: Clarendon Press; trad. castellana de 1970¹ [1978] *Introducción a la lingüística comparativa*. Madrid: Gredos).

Programari

PDF, Power Point

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt